

Тест. Василь Симоненко «Лебеді материнства»

Модельна навчальна програма

«Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
(автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)

Варіант 1

У завданнях 1–10 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Василь Симоненко народився на...

- А Київщині
- Б Полтавщині
- В Черкащині
- Г Сумщині

2. Згадайте, як назвав Василя Симоненка Олесь Гончар.

- А «шляхетним лицарем»
- Б «лицарем на білому коні»
- В «витязем молодого української поезії»
- Г «витязем української прози»

3. За жанровою своєрідністю поезія «Лебеді материнства» нагадує...

- А колискову
- Б колядку
- В щедрівку
- Г веснянку

4. Рефреном у поезії «Лебеді материнства» є рядок...

- А «Виростеш ти, сину, рушиш в дорогу..»
- Б «Можна все на світі вибирати, сину...»
- В «Та не можна рідну матір вибирати...»
- Г «Вибрати не можна тільки Батьківщину...»

5. Визначте вид строфи в поезії «Лебеді материнстві» В. Симоненка.

- А чотиривірш (катрен)
- Б двовірш (дистих)
- В тривірш (терцина)
- Г вільний вірш (верлібр)

6. Образами-символами в поезії «Лебеді материнстві» є всі зазначені, ОКРІМ...

- А лебедів

- Б тополь
- В верб
- Г парубків

7. Укажіть ідею поезії «Лебеді материнства».

- А Діти, коли виростають, покидають рідний дім
- Б Верби і тополі протягом усього життя нагадуватимуть про Україну
- В Батьківщина, як і мати, одна в кожного з нас
- Г Вибір завжди є в кожного

8. Згадайте композитора, який поклав поезію «Лебеді материнства» на музику.

- А Ігор Шамо
- Б Анатолій Пашкевич
- В Платон Майборода
- Г Олександр Білаш

9. Визначте рядок із поезії «Лебеді материнства», який ілюструє зображення.

- А Припливайте до колиски, лебеді, як мрії,
Опустіться, тихі зорі, синові під вії

- Б Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві

- В І якщо впадеш ти на чужому полі,
Прийдуть з України верби і тополі

- Г Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Вироснуть з тобою приспані тривоги

10. Укажіть пункт, якого немає в композиції твору.

- А зображення казкового вечора
- Б повчання сина про життєвий вибір
- В проводи сина в дорогу
- Г прохання матері до лебедів та зір прийти до сина

Завдання 11–14 на встановлення відповідності

11. Установіть відповідність між цитатами та художніми засобами.

Цитати		Художні засоби	
1	Лебеді, як мрії	А	риторичне звертання
2	Ой, біжи, біжи, досадо	Б	рефрен
3	Лебеді рожеві, зорі сургучеві	В	епітети

4	Мріють крилами, лоскотали марево золотим сузір'ям	Г	метафора
		Д	порівняння

1	2	3	4

12. Установіть відповідність між образами поезії та їх значенням.

Образ		Значення	
1	Казка	А	Символ найдорожчого в людському житті
2	Лебеді	Б	Символ добра
3	Верби й тополі	В	Символ Батьківщини
4	Мати й Батьківщина	Г	Символ кохання
		Д	Символ материнської любові, відданості, мрії

1	2	3	4

13. Установіть відповідність між образами твору та їх ознаками.

	Образ		Ознака
1	колиска	А	білява
2	хата	Б	чорноброві
3	мавки	В	рожеві
4	хлопці	Г	синова
		Д	чорночубі

1	2	3	4

14. Установіть відповідність між строфою та порядком її розташування.

	Порядок		Строфа
1	1	А	Можна все на світі вибирати, сину, Вибрати не можна тільки Батьківщину.
2	2	Б	Мріють крилами з туману лебеді рожеві, Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві.
3	3	В	Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу, Виростуть з тобою приспані тривоги.
4	4	Г	За тобою завше будуть мандрувати Очі материнські і білява хата.

Завдання 15 – відкрите з короткою відповіддю

15. Завершіть визначення: «Вірші, у яких настрій ліричного героя викликаний особистими переживаннями, – це лірика...»

(відповідь запишіть словом у називному відмінку з маленької букви, кількість клітинок НЕ відповідає кількості літер у правильній відповіді)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. Прочитайте вірш Мар'яни Савки та виконайте завдання до нього.

Україна

Країн багато на великій карті,
Та серед них – вона, твоя єдина.
Її люби і будь завжди на варті,
Бо це твоя земля, це Україна.
Вона така ж реальна і казкова,
Як мамина долоня, тепла й щира,
У неї в серці українська мова,
В її душі любов і світла віра.
Цвітуть в ній мальви, маки і левкої.
Хтось, може, скаже, що таких багато.
Але ти знай, що іншої такої
Не зможеш в цілім світі відшукати.

16.1. Визначте рядки поезії В. Симоненка «Лебеді материнства», з якими збігається головна думка поезії Мар'яни Савки.

А Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Б Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві....

В Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Вироснуть з тобою приспані тривоги.

Г За тобою завше будуть мандрувати
Очі материнські і білява хата.

16.2. Віднайдіть прислів'я / приказку, що найповніше розкриває тему обох поезій: «Україна» та «Лебеді материнства».

А Що мати навчить, то й батько не перевчить.

Б Шануй батька й неньку, то буде скрізь гладенько.

В Там земля мила, де мати народила.

Г Материн гнів, як весняний сніг: рясно впаде, та скоро розтане.

16.3. Віднайдіть рядок, у якому є слова, спільні для обох поезій: «Україна» та «Лебеді материнства».

- А долоня, мова, мальви
- Б лебеді, зорі, верби
- В карта, віра, сину
- Г Україна, любов, світі

Відповіді до варіант I

Із вибором однієї правильної відповіді										На встановлення відповідності				Відкрит є ТЗ з коротко ю відповід дю	Завдання до тексту (творч е)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Б	В	А	Г	Б	Г	В	Б	Г	В	1-Д 2-А 3-В 4-Г	1-Д 2-Г 3-В 4-Б	1-Г 2-А 3-Б 4-В	1-Б 2-В 3-Г 4-А	інтимна	16.1 А 16.2 В 16.3 Г

Тест. Василь Симоненко «Лебеді материнства»

Варіант II

У завданнях 1–10 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. У якій газеті працював Василь Симоненко після закінчення Київського університету ім. Т. Г. Шевченка?

- А «Вечірня Полтава »
- Б «Вечірній Київ»
- В «Черкаська правда»
- Г «Вечірні Черкаси»

2. Згадайте, з чим порівнюють життя Василя Симоненка.

- А спалахом блискавки
- Б швидкоплинною рікою
- В розкотистим громом
- Г торнадо

3. Укажіть види лірики, які переплелися в поезії Василя Симоненка «Лебеді материнства».

- А громадянська та інтимна
- Б інтимна й пейзажна

- В пейзажна і філософська
Г громадянська й філософська

4. Визначте думку, яка утверджується у вірші «Лебеді материнства»: «НЕ МОЖНА вибирати...».

- А друга і дружину
Б матір і по духу брата
В Батьківщину й матір
Г дружину й Батьківщину

5. Визначте віршовий розмір поезії Василя Симоненка «Лебеді материнства».

- А хорей
Б ямб
В дактиль
Г анапест

6. Укажіть образи, які можна побачити в жанрі колискових пісень.

- А парубки
Б мавки
В верби
Г лебеді

7. У поезії «Лебеді материнства» наявні усі мотиви, ОКРІМ...

- А возвеличення любові до матері, Батьківщини
Б материнська любов до дитини, турбота про її долю
В життя швидкоплинне, і тому потрібно цінувати кожен його мить
Г настанова любити рідний край понад усе

8. Укажіть, на скільки частин поділяється за змістом поезія «Лебеді материнства».

- А дві
Б три
В чотири
Г п'ять

9. Визначте рядок із поезії «Лебеді материнства», який ілюструє зображення.

А Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати
Не пущу тебе колиску синову гойдати

Б Припливайте до колиски, лебеді, як мрії,
Опустіться, тихі зорі, синові під вії

В І якщо впадеш ти на чужому полі,

Прийдуть з України верби і тополі

Г Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Вироснуть з тобою приспані тривоги

10. Укажіть, що символізують лебеді у вірші В. Симоненка «Лебеді материнства».

- А гордість, гідність
Б материнську любов, відданість
В політ фантазії
Г красу й недоторканність

Завдання 11–14 на встановлення відповідності

11. Установіть відповідність між цитатами та художніми засобами.

<i>Цитати</i>		<i>Художні засоби</i>	
1	Заглядає казка, виростуть тривоги	А	алітерація
2	Можна все на світі вибирати, сину, Вибрати не можна тільки Батьківщину	Б	епітети
3	Верби і тополі, лебеді, хата	В	персоніфікація
4	Темряву тривожили криками півні...	Г	риторичне звертання
		Д	образи-символи

1	2	3	4

12. Установіть відповідність між частиною аналізу твору та прикладом.

<i>Частина аналізу</i>		<i>Приклад</i>	
1	Тема	А	уславлення відданої материнської любові, яка буде супроводжувати її дитину протягом усього життя
2	Ідея	Б	Можна все на світі вибирати, сину, Вибрати не можна тільки Батьківщину.
3	Основна думка	В	верби, тополі, колиска, хата
4	Мотив	Г	зображення материнської любові до сина; любові до Батьківщини
		Д	материнська любов, патріотизм, вибір, виховання, казка дитинства

1	2	3	4

13. Установіть відповідність між образами твору та їх ознаками.

	<i>Образ</i>	<i>Ознака</i>
--	--------------	---------------

1	Лебеді	А	добрі
2	Зорі	Б	хмільні
3	Смеркання	В	рожеві
4	Очі	Г	сиві
		Д	сургучеві

1	2	3	4

14. Установіть відповідність між строфою та порядком її розташування.

	<i>Порядок</i>		<i>Строфа</i>
1	1	А	Припливайте до колиски, лебеді, як мрії, Опустіться, тихі зорі, синові під вії.
2	2	Б	Можна вибрать друга і по духу брата, Та не можна рідну матір вибирати.
3	3	В	Заглядає в шибу казка сивими очима, Материнська добра ласка в неї за плечима.
4	4	Г	І якщо впадеш ти на чужому полі, Прийдуть з України верби і тополі,

1	2	3	4

Завдання 15 – відкрите з короткою відповіддю

15. Завершіть визначення: «Вірші, у яких думки й переживання викликані суспільно-політичними подіями, проявляються патріотичні почуття, – це лірика...»
(відповідь запишіть словом у називному відмінку з маленької букви, кількість клітинок НЕ відповідає кількості літер у правильній відповіді)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. Прочитайте вірш українського поета й політика Віктора Терена та виконайте завдання до нього.

Так любімо Україну
 Матері ласкаві очі
 і долоні рідні-рідні
 вперше ти побачив, хлопче,
 тут, у нашій Україні.
 Білу хату, вікна сині,
 сонце, ліс, потоки рвйні –
 вперше ти побачив, сину,
 теж у нашій Україні.

І стежина прибережна,
шлях широкий, друзі вірні –
все тобі відкрилось вперше
тут, у нашій Україні.
І тому, як рідну матір,
дорогу твою, єдину,
як весну, пісні крилаті –
так любимо Україну.

16.1. Визначте рядки поезії В.Симоненка «Лебеді материнства», які збігаються з головною думкою поезії Віктора Терена «Так любимо Україну».

А Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві....

Б Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Виростуть з тобою приспані тривоги.

В Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Г За тобою завше будуть мандрувати
Очі материнські і білява хата.

16.2. Віднайдіть прислів'я / приказку, що найповніше розкриває тему обох поезій: «Так любимо Україну» та «Лебеді материнства».

А Там земля мила, де мати народила.

Б Материн гнів, як весняний сніг: рясно впаде, та скоро розтане.

В Що мати навчить, то й батько не перевчить.

Г Шануй батька й неньку, то буде скрізь гладенько.

16.3. Визначте образи, які є спільними для обох поезій: «Так любимо Україну» та «Лебеді материнства».

А лебеді, зорі, пісні

Б матір, друзі, хата

В стежина, сонце, ліс

Г шлях, ліс, зорі

Відповіді до варіанта II

Із вибором однієї правильної відповіді										На встановлення відповідності				Відкри- те ТЗ з коротк ою відпові ддю	Завдання до тексту (творче)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
В	А	А	В	А	Г	В	А	Б	Б	1-В 2-Г 3-Д 4-А	1-Г 2-А 3-Б 4-Д	1-В 2-Д 3-Б 4-Г	1-В 2-А 3-Б 4-Г	громадя нська	16.1 В 16.2 А 16.3 Б

Використані джерела

1. Авраменко О. Українська література: підр. для 7 кл. закл. загальн. серед. освіти: 2-ге видання, перероблене / Олександр Авраменко. Київ: Грамота, 2020. 224 с., іл.
2. Баранова О.В. «Василь Симоненко. «Лебеді материнства». Тест. URL: <https://naurok.com.ua/test/vasil-simonenko-lebedi-materinstva-89827.html>
3. Бережна О.В. «Василь Симоненко. «Лебеді материнства». Тест. URL: <https://naurok.com.ua/test/v-simonenko-lebedi-materinstva-881991.html>
4. Голуб Н.Б., Остапенко Н.М. ДИВОСВІТ. Черкаси: БРАМА-ІСУЕП. 1999. 152 с.
5. Документальний фільм про Василя Симоненка. URL: <https://vasylsimonenko.org/video/28-dokumentalnyj-film-pro-v-symonenka/>
6. «Лебеді материнства». Аналіз (паспорт). URL: <https://dovidka.biz.ua/lebedi-materinstva-analiz>
7. Прислів'я та приказки про маму. URL: <https://dovidka.biz.ua/prisliv-ya-ta-prikazki-pro-mamu>
8. Суперміф. URL: <https://supermif.com>
9. Черешневська Т.М. Українська література: книга для вчителя. 7 клас, II семестр / Т.М. Черешневська. Харків: Соняшник, 2020. 120 с.: ілюстр.
10. 30 віршів про Україну, які легко вивчити дітям. URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/3421-30-virshiv-pro-ukrainu-iaki-lehko-vyvchyty-ditiam>